

Motion till riksdagen 2005/06:Ub218

av **Anne-Marie Ekström (fp)**

Högskolan i Borås som professionsuniversitet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att Högskolan i Borås ges status som professionsuniversitet med rätt att utfärda doktorsexamina.

Motivering

I maj 2005 lämnade Högskolan i Borås in sin ansökan om att bli landets första professionsuniversitet. Professionsuniversitetets grundläggande idé är partnerskap. Nära, konsekvent och jämlik samverkan mellan akademi och yrkesliv kännetecknar den utbildning som ges och den forskning som bedrivs vid lärosätet. I stället för att som i den klassiska universitetsmodellen bygga på ämnen och vetenskapliga discipliner, är den nya modellen för högre utbildning och forskning inriktad på ett antal professionsområden. I Professionsuniversitetet i Borås fall handlar det om områdena:

- bibliotek och information
- textil och design
- informatik
- ekonomi
- teknik
- vård
- utbildning.

På alla nivåer, från akademiska grundstudier till forskarstudier, utbildas i första hand för yrkesutövning.

Till ett professionsuniversitets grundläggande mål hör att föra samman och vidareutveckla den vetenskapliga kunskap som kännetecknar akademien och den förtrogenhetskunskap som finns i yrkeslivet. Tanken är att professionsuniversitetet i Borås ska bli en samverkansarena för gemensamt lärande där

Fel! Okänt namn på

studenter, doktorander, lärare, forskare samt företrädare för arbetslivet är medaktörer i genomförandet av universitetets samhällsuppdrag.

Genom partnerskap säkerställs ett kontinuerligt inflöde av idéer, perspektiv och frågeställningar från arbetslivet till akademien, samtidigt som det skapas effektiva och direkta kanaler för spridande och tillämpande av forskningsresultat i professionernas praxis.

Högskolan i Borås är särskilt väl lämpad att utvecklas till ett professionsuniversitet. Till skillnad från flertalet universitet och högskolor är utbildningen och forskningen i Borås inte uppbyggd kring traditionella akademiska discipliner. Varje utbildningsområde är i stället tydligt relaterat till en avgränsad sektor av arbetslivet. Att Högskolan i Borås lyckats väl med att förse professionerna med efterfrågad kompetens framgår av undersökningar som har visat att 95 % av de examinerade studenterna inom sex månaders tid erhållit arbeten som motsvarar utbildningens innehåll.

Unikt i sitt slag i Sverige

Det är viktigt att framhålla att begäran att få universitetsstatus inte handlar om en anpassning till de etablerade universitetens strukturer.

Professionsuniversitetet i Borås ökar mångfalden i det nationella utbildnings- och forskningssystemet. Meningen är inte att ersätta traditionellt bedrivna utbildning och forskning utan att med nya perspektiv, arbetssätt och kunskapsdefinitioner komplettera de existerande formerna. Bland de nya kvaliteterna som ett professionsuniversitet tillför det nationella universitets- och forskarutbildningssystemet kan nämnas:

- Förtrogenhetskunskap uppvärderas och olika former av kunskap integreras med varandra.
- En yrkesinriktad doktorsutbildning införs.
- Nya samhällsområden blir föremål för akademiska studier och forskning.
- Samverkan med arbetslivet blir en ledande utbildnings- och forskningsstrategi.
- Lärosätets beslutsstrukturer öppnas för inflytande för arbetslivets representanter.
- Grundstudier och forskning relateras till professionsområden i stället för att inordnas i traditionella ämnes- och vetenskapsdiscipliner.

Arbetsliv och tillväxt

I dag finns ett påtagligt behov av att den högre utbildningen och forskningen skall svara mot de snabba förändringar som i dagens globaliserade värld sker i samhället. Såväl i inhemska utbildningspolitiska dokument som i den europeiska unionens utbildningsmål har det getts uttryck för angelägenheten att arbetsliv och akademi närmar sig varandra. Det nya universitetet i Borås

kommer systematiskt att arbeta med att överbygga olika sorters klyftor mellan teori och praktik.

Betydande delar av verksamheten vid det nya professionsuniversitetet kommer att vara tillväxtinriktade. Partnerskap mellan akademi och näringsliv, med ömsesidigt tillvaratagande av på respektive håll utvecklad kunskap, skapar förutsättningar för dynamiska processer och leder i förlängningen till förbättrad välförhållning.

Doktorsutbildning för yrkeslivet

I internationell jämförelse har de svenska företagen och den offentliga sektorn få medarbetare som har disputerat. Sverige behöver fler sjuksköterskor, ekonomer och ingenjörer som har forskarkompetens, likväl som vi har behov av fler disputerade chefer i näringsliv och offentlig sektor. Den ansökan som Högskolan i Borås har överlämnat till regeringen innefattar en begäran om att få inrätta en ny professionsinriktad doktorsutbildning. Till skillnad från den befintliga forskarutbildningen, som huvudsakligen utbildar studenter för fortsatt karriär inom akademien, är doktorsutbildningen vid Professionsuniversitetet i Borås tänkt att i första hand kompetensförsörja arbetslivet.

Målgruppen för doktorsutbildningen är till väsentlig del en annan än den traditionella forskarutbildningens. Professionsuniversitetet i Borås vänder sig i högre grad till människor som befinner sig mitt i livet. De ges genom doktorsstudier möjlighet till avancerad kompetensutveckling samt till att utveckla ett kritiskt reflekterande förhållningssätt till sin yrkespraktik. Till stor del kommer doktoranderna att utgöras av deltidsstuderande som parallellt med doktorsutbildningen fortsätter att utöva sina yrken.

Kompetens och utveckling

Högskolan i Borås har goda materiella förutsättningar att bli landets första professionsuniversitet. Verksamheten vid Högskolan i Borås har i väsentlig mån vuxit fram i samverkan med externa aktörer. Inom två av sina profilområden, *”textil och design”* och *”bibliotek och information”* har Högskolan i Borås etablerat en ledande position.

Universitetsstatus är viktigt för en framtida utveckling. Med examensrätt och möjlighet att i högre grad än i dag självständigt utforma doktorsutbildningen ökar förutsättningarna att vara en kreativ och kraftfull aktör i den lokala och regionala samhällsutvecklingen och ekonomin. Detta får anses särskilt viktigt mot bakgrund av att Sjuhäradsbygden tillhör de regioner i landet som har lägst andel högutbildade invånare. Universitetsstatusen underlättar också åtskilligt det viktiga arbetet med att bli en mera betydelsefull aktör i internationella sammanhang. Som universitet får lärosätet förbättrade möjligheter att ingå fruktbara samarbeten med utländska partner, likväl som att locka till sig studenter och lärare från andra länder. Högskolan i Borås

Fel! Okänt namn på

uppfyller också alla de krav riksdagen ställt upp för att ett lärosäte skall få status som universitet.

Högskolan i Borås bör ges status som professionsuniversitet med rätt att utfärda doktorsexamen. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Stockholm den 21 september 2005

Anne-Marie Ekström (fp)